

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3To/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120010676
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Halkociová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120010676.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Moniky Halkociovej a sudcov JUDr. Mariána Sninského a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 02.06.2022, v trestnej veci obžalovaného A. B. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), e) Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného A. B. a poškodenej C. B. proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/32/2020 zo dňa 14.5.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Prešove, trvale bytom
D., E. XX/X, okr. Prešov,

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku o s l o b o d z u j e spod obžaloby okresného prokurátora v Prešove pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), e) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- v období od októbra 1995 do 3.4.2019 v obci Svinia, okres F., G. H. E., v rodinnom dome č. XX/X a inde sa voči svojej manželke C. B. dlhodobo správal pohŕdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, dlhodobo u nej vyvolával stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, tým ju vyhánal z domu, zamykal jej spáľňu, obmedzoval ju v prístupne na PC a k motorovému vozidlu, pričom podľa znaleckého posudku znalca z odboru psychológie uvedeného konania nepriaznivo vplývali na jej psychický stav, kde u nej boli zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritéria syndrómu týranej osoby,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodenú C. B., nar. XX.XX.XXXX v Prešove, trvale bytom D., H. E. XX/X, okr. Prešov, o d k a z u j e s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovaného A. B. vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods.1 písm. a), e) Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

- v období najmenej od začiatku roku 2013 do 26.3.2019 v obci D., okres F., G. H. E., v rodinnom dome č. XX/X a inde sa voči svojej manželke C. B. dlhodobo správal pohŕdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil

jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, dlhodobo u nej vyvolával stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, tým ju vyhánal z domu, zamykal jej spáľňu, obmedzoval ju v prístupe na PC a k motorovému vozidlu, pričom podľa znaleckého posudku znalca z odboru psychológie uvedeného konania nepriaznivo vplývali na jej psychický stav, kde u nej boli zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritéria syndrómu týranej osoby.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, pri prevahe poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon podľa § 51 ods.1 Tr. zákona v spojení s § 49 ods.1 písm. a) Tr. zákona podmienene odložil a zároveň obžalovanému uložil probačný dohľad, podľa § 51 ods.2 Tr. zákona určil skúšobnú dobu na 3 roky. Zároveň uložil podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. f) Tr. zákona povinnosť za účasti probačného a mediáčného úradníka osobne sa ospravedlniť poškodenej C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., H. E. XX/X.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie tak obžalovaný, ako aj poškodená.

Obžalovaný následne odvolanie podané do zápisnice o hlavnom pojednávaní písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu, kde uviedol:

„1. Rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 14.05.2021 považujeme za vecne nesprávny, pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby, pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení. Taktiež sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. A nakoniec, podľa nášho názoru, vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení, s ktorými sa súd nevysporiadal.

2. Obvinenému bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ Prešov, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), e) Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že obvinený:

„v období od októbra 1995 najmenej do 03.04.2019, počas manželského spolužitia s C. B., nar. XX.XX.XXXX, v rodinnom dome č. XX/X, G. H. E. I. J. D., okres Prešov a inde sa voči manželke dlhodobo správal pohrdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, vyvolával v nej dlhodobo stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať, najmä tým spôsobom že ju vyhánal z domu, zamykal jej spáľňu, obmedzoval ju v prístupe na PC a k motorovému vozidlu, pričom uvedené konania podľa znalca z odboru psychológie zanechali u poškodenej negatívny vplyv na jej psychický stav, kde boli u nej zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritéria syndrómu týranej osoby.“

3. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Prešove podala na obvineného dňa 22.04.2020 obžalobu, na tom skutkovom základe, že obvinený:

„v období od októbra 1995 do 03.04.2019 najmenej do 03.04.2019 v obci D., J. F., G. H. E. v rodinnom dome č. XX/X sa voči svojej manželke C. dlhodobo správal pohrdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, dlhodobo u nej vyvolával stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, tým ju vyhánal z domu, zamykal jej spáľňu, obmedzoval ju v prístupe na PC a k motorovému vozidlu, pričom podľa znaleckého posudku znalca z odboru psychológie uvedené konania nepriaznivo vplývali na jej psychický stav, kde u nej boli zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritéria syndrómu týranej osoby.“

4. Rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 41T/32/2020 zo dňa 14.05.2021 vyhlásený rozsudok, ktorým súd uznal obvineného za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), e) Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že obvinený:

„v období najmenej od začiatku roku 2013 do 26.03.2019 v obci D., okres Prešov, na ul. E. I. K. L. M. XX/X a inde sa voči svojej manželke C. B. dlhodobo správal pohrdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, dlhodobo u nej vyvolával stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, tým ju vyhánal z domu, zamykal jej spáľňu, obmedzoval ju v prístupe na PC a k motorovému vozidlu, pričom podľa znaleckého posudku znalca z odboru psychológie uvedené konania nepriaznivo vplývali na jej psychický stav, kde u nej boli zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritéria syndrómu týranej osoby.“

5. V zmysle § 208 ods. 1 Tr. zákona, sa trestného činy týrania blízkej a zverenej osoby dopustí ten, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

- a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálením rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,
  - b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania,
  - c) nútením k žobrote alebo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo spôsobilej poškodiť jej zdravie,
  - d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť jej zdravie, alebo
  - e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať,
- potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

6. Je neprípustné formulovať skutkovú vetu spôsobom, že táto síce vo výsledku obsahuje všetky zákonné znaky danej skutkovej podstaty, ale je nepreskúmateľná v tom, akým konkrétnym konaním a za akých konkrétnych okolností malo dôjsť k spáchaniu trestného činu. NS SR vo veci sp. zn. 2Tdo/38/2016 k označenej problematike uvádza: „Skutková veta nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety, aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie“. Vecné, miestne, časové a iné súvislosti (parametre skutku) tvoria akési „pojítka“ znakov skutkovej podstaty trestného činu. Ukotvujú znaky skutkovej podstaty v čase priestore a zo znakov skutkovej podstaty vytvárajú logický a časovo harmonizovaný dej. Ich význam spočíva aj v tom, aby jeden skutok bol jednoznačne identifikovateľný a nezameniteľný s iným skutkom.

Skutok musí mať výpovednú hodnotu sám o sebe. Nie je prípustné, aby čo do svojich parametrov alebo znakov, odkazoval na iný skutok alebo na odôvodnenie. Medzi nadbytočné formulácie skutkových viet možno zaradiť citovanie záverov znaleckých posudkov, odborných vyjadrení a písomných potvrdení. Pri trestných činoch, ktorých následkom je ujma na zdraví, je typická nasledujúca formulácia: „...ktorý utrpel ťažké zranenia, a to trieštivú zlomeninu ľavej ramennej kosti s priemernou a primeranou dobou liečenia v trvaní najmenej 10 týždňov podľa Znaleckého posudku č. 70/17 vypracovaného prof. MUDr. X.Y., CSc.“ Alebo pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zákona: „...čo zodpovedá hodnote najmenej 5.163,20,-eur, podľa odborného vyjadrenia NPJ NAKA PPZ“. Dôkazné prostriedky a dôkazy netvoria súčasť skutkovej vety. Orgán aplikujúci právo, ktorý takto formuloval skutkovú vetu, zrejme rezignoval na vlastnú myšlienkovú činnosť spočívajúcu vo vyhodnocovaní dôkazov. Vyhodnocovať dôkazy môže výlučne orgán činný v trestnom konaní alebo súd. Ak sú v skutkovej vete uvedené citácie dôkazných prostriedkov alebo dôkazov, môže uvedené implikovať, že orgán aplikujúci právo prenechal vyhodnocovanie dôkazov subjektom, ktoré na to nie sú oprávnené. Ak by sme pripustili správnosť disponovania znaleckých posudkov, odborných vyjadrení alebo písomných potvrdení do skutkovej vety, potom si rovnako dobre obhájime existenciu aj iných dôkazných prostriedkov alebo dôkazov v skutkovej vete. Napríklad: „Podľa vyjadrenia svedka N. O., páchatel' C. D. napadol poškodenú E. F.“. Alebo „Podľa kamerového záznamu páchatel' namieril zbraň na poškodeného N. O.“. NS SR vo svojom uznesení sp. zn. 6Tdo/82/2017 k predmetnej problematike uvádza: „K formálnej úprave znenia skutku, Najvyšší súd dodáva, že v ňom nemožno odkazovať na znalecké posudky či odborné vyjadrenia a podobne, nakoľko ide vždy o záver súdu. Spôsob, akým súd dospel k skutkovým zisteniam, uvedením zdroja informácie, konajúci súd vyjadrí až v odôvodnení rozhodnutia.“

7. Poukazujúc na citované sme toho názoru, že skutok tak, ako bol formulovaný v obžalobe a následne modifikovaný súdom, nie je a nemôže byť trestným činom. Rovnako poukazujeme na nezrovnalosti v skutkovej vete obžaloby, súdu a nakoniec aj v uznesení o vznesení obvinenia. Obžaloba bola naformulovaná tak, že skutková veta v časti, kde má obsahovať objektívnu stránku trestného činu, a teda konkrétne konanie páchatel'a, je iba doslovným skopírovaním zákonnej normy, konkrétne § 208 ods. 1 písm. a), písm. e) Tr. zákona. V skutkovej vete absentuje konkrétne konanie, ktorým sa mal obvinený dopúšťať či už pohrdavého správania, alebo podozrievavého konania, alebo ponižovania, alebo žiarlivostných scén, alebo sledovania alebo obmedzovania prístupu k majetku.

8. V skutkovej vete absentujú vecné, miestne a časové súvislosti. Súd si pri úprave doby spáchania činu (začiatok spáchania zmenil z októbra 1995 na začiatok roka 2013 a koniec spáchania zo dňa 03.04.2019 na 26.03.2019) zjavne neuvedomil, že takto „skrátená doba“ údajného spáchania skutku má za následok nezrozumiteľnosť a zmätočnosť skutkovej vety a hlavne vnáša do rozsudku o vine pochybnosti. V uznesení o vznesení obvinenia a rovnako v obžalobe bol skutok, a teda konanie páchatel'a časovo umiestnené tak, že pokrývalo obdobie od októbra 1995, teda čas ihneď po uzavretí manželstva až po deň 03.04.2019, kedy bolo uznesením začaté trestné stíhanie v zmysle § 199 Tr. poriadku. OČTK teda

nemali potrebu konkretizovať časové úseky jednotlivých čiastkových útokov obvineného, pretože pokryli celé manželstvo až po dobu podania trestného oznámenia. Keďže súd modifikoval dobu spáchania trestného činu na začiatok roka 2013 až po 26.03.2021, bolo nevyhnutné zaoberať sa otázkou, v ktorom období došlo napr. k obmedzeniu v prístupe k majetku, keďže z dokazovania vyplynulo, že vo vzťahu k autu, PC a domu malo ísť (podľa vyjadrenia samotnej poškodenej) jedenkrát a nie o opakované konanie. Iba po ustálení času, kedy sa mal obvinený toho - ktorého konania dopustiť (či v čase pred rokom 2013, t. j. v čase, keď podľa súdu obvinený nespáchal trestný čin) možno jednoznačne uviesť, ktoré konanie obvineného v zmysle § 208 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Tr. zákona je trestným činom a ktoré nie. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 To/23/2014 vyplýva, že skutková veta aj keď v úvode je rozpätie spáchania trestného činu uvedené ako „od roku 2004 do roku 2013“ a následne sú jednotlivé konania naformulované konkrétne napr. „približne v roku 2004, keď kojila svojho syna jej dal facku, približne v roku 2009 ju udrel po tvári, až si hlavu udrela o garážovú bránu, približne v roku 2012 ju kopol do hlavy, keď čupela pri synovi.....“ Za takto formulovaného skutku má obvinený možnosť sa brániť voči konkrétnemu čiastkovému útoku, ktoré sa stalo v konkrétnom aspoň približne časovo vymedzenom období. Obvinený A. B. kvôli nesprávnej formulácii skutkovej vety túto možnosť nemal. Nadväzujúc na vyššie uvedené máme za to, že dokazovanie vykonané pred súdom prvého stupňa neposkytuje dostatočný podklad pre záver, že obvinený bez akýchkoľvek pochybností spáchal trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby na tom skutkovom základe, aký bol nakoniec ustálený súdom prvého stupňa. Ak súd mal za to, že z vykonaného dokazovania, a to z výsluchu poškodenej vyplynulo, že obžalovaný zvýšil intenzitu svojho konania práve od toho času (začiatok roku 2013) bolo potrebné doplniť dokazovanie minimálne opätovným výsluchom poškodenej prípadne všetkých troch dcér vo vzťahu k časovej osi jednotlivých konaní obžalovaného. Bolo potrebné ustáliť, či k obmedzovaniu prístupu k majetku došlo v dobe od 1995 do 2012. Rovnako pri sledovaní v práci nie je zrejme, kedy k nemu malo dôjsť, keďže poškodená bola zamestnaná v spoločnosti Cemm Thome od 16.06.2004 do 31.03.2017.

9. Nadväzujúc na predošlý bod ostalo súdom nepovšimnuté, že poškodená od 22.04.2017 doposiaľ vykonáva prácu ošetrovateľky v Rakúsku v rozsahu dva týždne v Rakúsku a dva týždne doma, t. j. v spoločnej domácnosti s obvineným. Nie je zrejme, akého konania vo vzťahu k obvinenej sa mal obvinený dopúšťať v dobe od 22.04.2017 do 26.03.2019 aj napriek tomu, že odsúdený je za to, že aj v dobe od 22.04.2017 do 26.03.2019 sa správal k poškodenej pohrdavo, podozrievavo, ponižoval ju, robil jej žiarlivostné scény, sledoval ju na rôznych miestach, najmä v práci, dlhodobo u nej vyvolával stres, taktiež ju neodôvodnene obmedzoval v prístupe k majetku, tým ju vyhánal z domu, zamykal jej spálňu, obmedzoval ju v prístupe na PC a k motorovému vozidlu.

10. Ušlo pozornosti súdu, pokiaľ ohraničil čas skončenia páchania zločinu ku dňu 26.03.2019, t. j. k dátumu výsluchu poškodenej, ako osoby podávajúcej trestné oznámenie, že v tento deň poškodená nepodala trestné oznámenie. Zápisnica o trestnom oznámení bola na Okresnej prokuratúre Prešov spísaná dňa 26.02.2019 o 11.25 hod..

11. Rovnako si súd nevšimol, že v obžalobe absentuje ako miesto spáchania trestného činu okrem rodinného domu č. XX/X v obci D., H. E., aj slovíčko „a inde“. Naoko gramatická chyba má však podstatný vplyv na definovanie skutku. Podľa obžaloby sa mal obvinený v obžalobe uvedeného konania dopúšťať výlučne v rodinnom dome vo Svini. Z takto podanej obžaloby teda vyplývalo, že aj k sledovaniu poškodenej malo dochádzať vo Svini. Prvostupňový súd bez náležitého vysvetlenia rozšíril miesto páchania zločinu obvineného aj na slovné spojenie „a inde“.

12. Obvinený je toho názoru, že výrok o uložení povinnosti osobne sa ospravedlniť poškodenej je nesprávny. V tomto výroku absentuje vymedzenie doby, do ktorej sa obvinený má poškodenej ospravedlniť, samotné znenie ospravedlnenia a nakoniec je vo výroku uvedené aj nesprávne krstné meno poškodenej, ktorá sa nevolá C., ale C. s dvoma „n“, keďže tak prokuratúra, ako aj súd všade inde uvádzajú krstné meno s jedným „n“.

13. Všetky vytýkané nedostatky týkajúce opisu skutku, vecných a časových súvislostí spôsobujú jeho nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť a považujeme to za závažné pochybenia na strane, či už obžaloby, ale aj konajúceho súdu, ktoré v konečnom dôsledku spôsobujú nezákonnosť rozhodnutia.

14. V zmysle ustálenej judikatúry sa pod pojmom týranie rozumie také zlé zaobchádzanie s blízkou alebo zverenou osobou, ktorým páchatel prejavuje hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti, pričom sa také konanie vyznačuje zároveň určitou mierou trvalosti, prípadne aj sústavnosti. Nevyžaduje sa, aby týranej osobe vznikli zranenia alebo iné podobné ujmy, ale musí ísť o konanie, ktoré táto osoba pre jeho krutosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. Vyšší stupeň hrubosti a bezcitnosti je pritom požiadavka, ktorá sa vzťahuje ku konaniu páchatela ako celku. Jednotlivé dielčie akty konania páchatela, ak sú posudzované izolovane, samy osebe nemusia byť príliš závažné. Podstatné je, že vyšší stupeň hrubosti a bezcitnosti dosahujú v kontexte danom konkrétnymi okolnosťami, za ktorých

k nim dochádza, svojou povahou, nadväznosťou, početnosťou, opakovaním, stupňovaním intenzity, charakterom vzájomného vzťahu páchatel'a a týranej osoby a podobne. Keď sú jednotlivé dielčie časti konania páchatel'a hodnotené v týchto súvislostiach a najmä potom ako jeden celok, reálne prichádza do úvahy, že celé konanie páchatel'a vyznieva z hľadiska stupňa hrubosti a bezcitnosti omnoho závažnejšie, ako keď sú jednotlivé dielčie časti konania páchatel'a hodnotené oddelene či samostatne (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.07.2014 sp. zn. 10To/23/2014). Z uvedeného vyplýva, že pri spáchaní tohto trestného činu je jednou z požiadaviek vyšší stupeň bezcitnosti a hrubosti, ktorá sa týka celkového konania páchatel'a, čo následne vedie k fyzickej alebo duševnej bolesti poškodenej (týranej) osoby, ktorá sťažuje a ovplyvňuje jej obvyklý život. Skutková podstata sa tak nevzťahuje len na ojedinelé hádky, či argumentačné konflikty, ktoré nepatrným spôsobom sklzánu do násilnej podoby, ale jedná sa o tvrdú podobu najhrubšieho správania.

15. Na hlavnom pojednávaní dňa 10.07.2020 poškodená definovala konania obvineného, ktoré jej mali spôsobovať psychické utrpenie nasledovne: a) od začiatku nášho manželstva bol manžel žiarlivý, b) vyvolával rôzne scény, c) často sa stávalo, že prišiel ku mne takpovediac tvárou v tvár, kde bol možno od mňa vzdialený jeden centimeter, čo pôsobilo dosť agresívne, d) vždy na mňa kričal a ja som bola v strachu či ma udrie alebo neudrie, resp. ako sa mám zachovať, e) počas celého manželstva mi dal manžel dvakrát facku, f) manžel sa ku mne správal nepríjemným spôsobom, g) vždy ma obviňoval z toho, že som mu bola neverná, čo nie je pravdou, h) keď som si našla prácu v Rakúsku, tak ma obviňoval, že som sa tam išla kurviť, i) políciu som volala iba raz, a to vtedy, keď som si chcela vytlačiť z počítača nejaké papiere, z môjho účtu pre potreby daňového priznania. Obžalovaný mi to neumožňoval a z tohto dôvodu preto ja som volala políciu, lebo som to chcela vyriešiť, j) to, že ma manžel sleduje v práci som zistila tak, že mi večer keď som prišla domov popísal, čo som všetko cez pracovný deň robila, k) ja som sa o svoj život nebála, bála som sa iba toho, že sa psychicky zrútim, že mi spraví v kancelárii hanbu, nejakú žiarlivostnú scénu, preto som v pôvodnej práci dala výpoveď, l) manžel sa mi ničím nevyhrážal, skôr vo mne vyvolával neustály pocit viny, m) manžel ma obmedzuje s nakladaním so spoločným majetkom tým spôsobom, že mi napr. zamkol spálňu, kde som mala svoje veci, kde som si ich chcela zobrať, avšak potom nakoniec otvoril. To sa stalo iba vtedy, keď som našla tú SD kartu, kde som našla tie fotky zo sledovania. Mesiac som mala zamknutú spálňu. Počítač, kde sú moje veci je dodnes zablokovaný. Jedná sa o jeden počítač, ktorý rovnako užíval môj manžel a rovnako som ho užívala ja a teraz ho nemôžem užívať. Ja sa do toho počítača dostanem iba tak, že poprosím nejaké z našich detí, oni majú vlastné heslá, aby mi odblokovali a následne ja spravím, čo treba, za asistencie tohto dieťaťa, aby vedelo, čo robím. Toto robím, keď manžel nie je doma, n) manžel ma takisto blokuje pri užívaní nášho spoločného auta A. A.. Zobral mi od neho kľúče. Toto sa stalo dva alebo trikrát. V súčasnej dobe mám kľúče od toho auta a užívam ho, keď treba. Takisto mám vlastné auto značky J. P.. Tento som zakúpila v októbri minulého roka. Počas manželstva sme nadobudli aj ďalšie autá. Manžel kúpil Škodu Superb. Ja som tiež nadobudla I. F. a deti ho tiež užívali, o) keď som chcela posadiť nejakú zeleninu pri dome, tak mi to zakázal, p) manžel mi robil žiarlivostné scény doma, možno to bolo aj pred deťmi a raz to bolo, keď som išla s kolegami na pizzu.

16. V konaniach uvedených pod písm. a), g) a p) sa poškodená vyjadruje k žiarlivosti obvineného. V prvom rade je potrebné uviesť, že samotná žiarlivosť nie je trestným činom. Poškodená neuvádza, aby jej mal obvinený vulgárne nadávať, dokonca uvádza, že sa jej nikdy nevyhrážal. Z vykonaného dokazovania ani nevyplýva, aby žiarlivosť obvineného mala dosiahnuť hrubší stupeň necitlivosti, krutosti a bezohľadnosti. Obvinený vo svojej výpovedi pripúšťa, že žiarlivý bol, ale tá žiarlivosť bola obojstranná. Obvinený uviedol, že hádky medzi manželmi boli, avšak nikdy na svoju manželku vulgárne nenadával, nikdy sa jej nevyhrážal a ani ju nikdy fyzicky nenapadol. Vo vzťahu k fyzickému napadnutiu uvádzame, že keď poškodená tvrdí, že jej obvinený mal dať dvakrát facku, neuvádza pravdu. V tejto súvislosti poukazujem na úradný záznam zo dňa 05.03.2019, ktorý vyhotovil G. L. C. Q. v ktorom sa uvádza, že poškodená tomuto uviedla, že sa nikdy nestalo, aby ju manžel bil, udieral ju, spôsobil jej rôzne zranenia, a že sa t. č. necíti byť ohrozená na živote, ani keď príde domov to nie je také, že by musela odísť z domu a ukrývať sa pred ním. Obsah úradného záznamu, resp. jeho pravdivosť potvrdil G. L. C. Q. aj na hlavnom pojednávaní, ako svedok, s tým, že poškodená vo vyjadrení k tomuto svedkovi nepoprela pravdivosť obsahu úradného záznamu, resp. výpovede tohto svedka. Tento dôkaz svedčí o tom, že poškodená klame v otázke údajných dvoch faciek a rovnako to svedčí o tom, že počas vykonávania práce v Rakúsku, t. j. od 22.04.2017 po tom, čo sa táto vracia domov, sa nedeje nič také, že by musela odísť z domu. Uvedenú výpoveď svedka súd vyhodnotil ako nepodstatnú, čo považujeme za nesprávne. Táto svedecká výpoveď vyvracia tvrdenia poškodenej o nejakých dvoch fackách, t. j. o fyzických útokoch obvineného na poškodenú, čím sa potvrdzuje tvrdenie obvineného, že na svoju exmanželku nikdy fyzicky nezaútočil a rovnako dokazuje to, že v čase od 22.04.2017, kedy poškodená

odišla pracovať do Rakúska, nedochádzalo k žiadnemu konaniu, ktoré by poškodená mala pociťovať ako utrpenie takej intenzity, aby bolo možné hovoriť o trestnom čine. To, že poškodená klame o fyzickom násilí, svedčí aj výpoveď jej sestry v prípravnom konaní zo dňa 11.02.2020, kedy na otázku obhajcu, či sa jej sestra sťažovala, aby ju manžel niekedy fyzicky napadol, odpovedala: „Nie, neviem o tom.“

17. V kontexte argumentov v bode 16. uvádzame, že posúdiť psychické utrpenie na základe skutkového stavu, kde na jednej strane svoj pohľad popisuje poškodená a na druhej strane obvinený, je pomerne náročné. Každý jednotliviec vníma vzájomné hádky ináč a každému sa s týmito manželskými problémami vyrovnáva svojim spôsobom. Poukazujeme na výpoveď dcéry R. O., K. B., ktorá na hlavnom pojednávaní dňa 30.09.2020 uviedla, podľa nášho názoru, veľmi podstatnú vec vo vzťahu k tomuto trestnému konaniu, kde na otázku obhajcu uviedla, že „Tie hádky sa dá povedať boli vzájomné. Raz otec obviňoval z niečoho matku, raz matka obviňovala otca. Väčšinou to začalo dole na prízemí, potom otec vyšiel hore na poschodie ku nám a kričal, že prečo sa ho nikto nezastane. Takisto aj matka kričala v rámci tých hádok na otca. Väčšinou tie hádky skončili tak, že sa nič nevyriešilo a otec odišiel preč.“ Sme toho názoru, že vzájomné hádky, kde každá strana obviňuje tú druhú rovnako, a kde sa nevyskytuje, násilie, eskalácia, nadvláda, moc alebo vlastníctvo ako cieľ agresora nie je domácim násilím a teda týraním. Poukazujeme a v prílohe predkladáme publikáciu s názvom: „Postavenie znalca v trestnom konaní, osobitne z hľadiska znalca – psychológa. Formulácia otázok na znalca. Syndróm týranej osoby z pohľadu psychológie a z pohľadu trestného práva.“ vyhotovenú F. K. C., F., Katedra psychológie FF UK Bratislava a Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o., ktorá bola prezentovaná na školení v Omšeni 2018, z ktorej okrem iného vyplýva, že medzi kľúčové znaky domáceho násillia z psychologického násillia patrí:

- Eskalácia – od urážok sa stupňuje k psychickému znížovaniu ľudskej dôstojnosti až k fyzickým útokom a závažným trestným činom ohrozujúcim zdravie a život.
- Opakovanie a dlhodobosť – z jedného útoku akéhokoľvek charakteru sa ešte nedá určiť, či ide o domáce násillie. Môže to však byť jeho začiatok.
- Jasné a nespochybniteľné rozdelenie rolí osoby ohrozenej a osoby násilnej – domáce násillie nie sú vzájomné napádania, hádky, bitky, spory, kde sa role osoby násilnej a osoby ohrozenej striedajú.
- Neverejnnosť – prebieha spravidla za zatvorenými dverami bytu či domu, mimo spoločenskej kontroly. V tomto trestnom konaní nebolo preukázané, aby správanie obvineného eskalovalo, ani, aby v rámci vzájomných hádok mala jedna osoba akúsi nadvládu, t. j. rozdelenie rolí. Viď výpoveď dcéry R. O., K. B..

18. V konaniach uvedených pod písm. b), c), d), e) a f) sa poškodená viac menej všeobecne vyjadruje k správaniu obvineného. Pojem rôzne scény poškodená bližšie neroziedla. To, že sa často stávalo, že prišiel ku nej takpovediac tvárou v tvár, kde bol možno vzdialený na jeden centimeter, čo pôsobilo dosť agresívne, je okrem toho, že ide o klamstvo, právne bezvýznamné. Strach z toho, že pri kričaní obvineného na poškodenú táto bola v strachu, či ju udrie alebo neudrie, je len subjektívnym tvrdením poškodenej, nakoľko počas manželského spolužitia, ktoré trvalo 24 rokov, obvinený poškodenú ani raz pri hádke neudrel. Je preto nelogické uveriť poškodenej, že táto sa bála, či ju obvinený udrie alebo nie, zvlášť v prípade, ak sa sama poškodená vyjadrovala, že sa jej bitkou ani len nevyhrážal. Toto tvrdenie, rovnako ako všetky tvrdenia poškodenej, obvinený vníma, ako snahu „prikrášliť“ správanie sa obvineného za účelom vytvorenia obrazu, že ide o osobu, ktorá má násilné sklony, aj keď táto skutočnosť z dokazovania absolútne nevyplýva, práve naopak. K údajným dvom fackám sme sa vyjadrovali bližšie v bode 16. Pokiaľ poškodená uvádza, že manžel sa ku nej správal nepríjemným spôsobom, ide o všeobecné tvrdenie, keď poškodená nešpecifikovala, aké konkrétne správanie jej bolo nepríjemné, ak neberieme v úvahu tie, ktoré uvádzame vyššie.

19. V konaní uvedenom pod písm. j) sa poškodená vyjadruje k sledovaniu obvineného poškodenej v práci, a síce, že to zistila tak, že večer, keď prišla domov, jej popísal čo všetko cez pracovný deň robila. Uvedenému tvrdeniu, ktoré mimochodom nepotvrďuje žiadny iný objektívny dôkaz, nie je možné uveriť, už len vychádzajúc zo základnej ľudskej logiky. Obvinený síce pracoval v tom istom areáli ako poškodená, avšak rovnako ako poškodená, aj on si musel plniť svoje pracovné úlohy, a teda, ak by mal celý deň sledovať svoju manželku v práci, tú svoju prácu by logicky nemohol vykonávať. Zo správy zamestnávateľa obvineného – Priemyselné centrum Prešov, s. r. o. však vyplýva, že obvinený pracuje svedomito, pracovné povinnosti si plní. Za týmto účelom bolo potrebné vypočuť zamestnávateľa alebo zástupcu zamestnávateľa, ktorý by sa vyjadril, či v rámci plnenia pracovných úloh má obvinený objektívne možnosť celý deň sledovať poškodenú, t. j. neplniť si riadne svoje pracovné úlohy. Súd si však iba osvojil výpoveď poškodenej a bez akéhokoľvek iného dôkazu mal za to, že k sledovaniu dochádzalo a uvedené sa aj premietlo do skutkovej vety. Aj na základe uvedeného sa obvinený nevie ubrániť dojmu, že v tomto trestnom konaní, potom, čo zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že poškodená má niektoré (konkrétne dva) z príznakov (ktorých je podľa znalkyne 10 až 12) syndrómu týranej osoby,

všetky tvrdenia poškodenej, aj tie úplne nelogické a preukázateľne nepravdivé, súd vyhodnotil ako pravdivé bez potreby si tieto skutočnosti inými dôkazmi overiť, resp. potvrdiť. Rovnako aj odôvodnenie súdu sa nesie v tom zmysle, že všetko čo povedala poškodená, resp. čo povedala jej sestra svedkyňa O. B., aj keď ako nepriamy svedok, je pravda. A to aj za situácie, že výpoveď O. B. je v podstatných bodoch totožná s výpoveďou poškodenej, a teda táto svedkyňa iba svojimi slovami prerozprávala verziu poškodenej. Na hlavnom pojednávaní svedkyňa, zjavne v snahe zveličiť neúctivé správanie obvineného, uviedla, že obvinený sa ponížujúco správal k poškodenej aj na rodinných oslavách. Zaujímavosťou je, že táto svedkyňa vo svojom výsluchu v prípravnom konaní zo dňa 11.02.2020 uviedla, že keď k nim (do rodinného domu poškodenej k jej rodine do Bodoviec) prišiel na návštevu, tak bol dnu len chvíľu a potom vyšiel vonku na dvor a v aute počúval kazetu. Tieto, ako mnohé iné rozpory vo výpovediach svedkov však ani súd, ani prokurátor nepovažovali za potrebné postupom podľa § 264 ods. 1 Tr. poriadku odstraňovať. 20. V konaniach uvedených pod písm. i), m) a n) sa poškodená vyjadruje k obmedzovaniu prístupu poškodenej k majetku, ktorý má právo užívať. Podľa poškodenej je týmto majetkom počítač v spálni, spáľňa v rodinnom dome v obci D. G. H. E. M. XX/X a osobné motorové vozidlo A. A.. Obvinený zásadne popiera, aby obmedzoval poškodenej prístup k majetku, ktorý má právo užívať a pri svojom výsluchu náležite vysvetlil, ako to bolo z jeho pohľadu. Je paradoxné, že vo vzťahu k rodinnému domu nie je problém, že v užívaní tohto domu, ako celku, obvinený poškodenej nebránil, ale problém je to (aspoň tak to vyplýva z výpovede poškodenej), že si mesiac nemohla zobrať veci zo spálne. Tu si môžeme urobiť obraz o vnímaní situácie poškodenej, ktorá ako ťažké príkorie vníma to, že si, podotýkam, údajne nemohla zobrať nevedno aké veci zo spálne, a že tam je počítač, ku ktorému nemá prístup, ale to, že ona si zamyká detskú izbu v ktorej býva ona (potvrdila to dcéra R. O. vo výsluchu pred súdom dňa 30.09.2020), už obmedzovaním v prístupe k majetku nie je. Je predsa viac ako zrejmé, že vzhľadom na krachujúce manželstvo sa manželia či už dohodli/rozhodli alebo nie, nevedno, „podelili“ tak, že obvinený užíva spáľňu a poškodená bývalú detskú izbu, kde majú každý svoje osobné veci. Keďže poškodená má a mala notebook, je tvrdenie, že nemala prístup k PC, kde mal osobné veci obvinený, scestné. Vo verzii poškodenej je zjavne PC v spálni majetkom spoločným a notebook v jej izbe iba jej výlučným majetkom. Podotýkam, že „kauza“ s PC bola ojedinelým „problémom“, ktorý podľa nášho názoru nemožno považovať za čiastkový útok, ktorý by v spojení s inými útokmi tvoril ucelený celok krutého, hrubého až bezcitného správania sa obvineného k poškodenej. Obvinený chcel byť prítomný v spálni, aby si poškodená nestiahla z PC údaje týkajúce sa jeho osoby a poškodená si to neželala, načo zavolať hliadku PZ, ktorá skonštatovala, že nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu. Uvedenú skutočnosť si rovnako súd nepovažoval za potrebné overiť a jednoducho iba uveril verzii poškodenej. Ešte absurdnejšia situácia nastáva v prípade obmedzovania prístupu k autu A. A.. Podľa poškodenej ju manžel blokuje pri užívaní ich spoločného auta A. A.. Zobral jej od neho kľúče. Toto sa stalo dva alebo trikrát. V súčasnej dobe má kľúče od toho auta a užíva ho keď treba. Takisto má vlastné auto značky J. P.. Tento zakúpila v októbri minulého roka. Počas manželstva nadobudli spoločne aj ďalšie autá. Manžel kúpil Škodu Superb. Ona tiež nadobudla I. F. a deti ho tiež užívali. Je teda nesporné, že rodina mala tri autá. Ako vypovedala dcéra S. na HP dňa 30.09.2020, matka používala auto J., otec Superb a spoločné auto bolo A. A.. Predtým mali staršie auto I. F.. Otec obmedzoval prístup matke ku vozidlu A. A.. Stalo sa to viackrát, hlavne vtedy, keď ona zobrala mamine auto a mama chcela ísť niekde tým fordcom. Za absurdné považujeme skutočnosť, že v rodine, kde sú k dispozícii tri autá, sa vôbec niekto baví o obmedzovaní v prístupe k autu. To, že by mal obvinený obmedzovať poškodenej prístup k autu, nedáva ani len základnú logiku. O obmedzovaní by sme sa, ak vôbec, mohli baviť v prípade, že rodina disponuje jedným autom a otec, resp. manžel skutočne nedovolí auto užívať žiadnemu členovi rodiny. Opäť vidíme, ako matka, t. j. poškodená, zo situácie, kedy ona dá „svoje“ auto (podotýkame, že všetky autá boli spoločné) dcére a obvinený jej obmedzí prístup k autu, ide o čiastkový útok týrania blízkej a zverenej osoby. Obvinený sa voči takejto nelogickej argumentácii v podstate ani nevie brániť, nakoľko v horizonte 10 rokov, kedy mali stále tri autá, si nepamätá situáciu, aby mal obmedziť poškodenej bezdôvodne prístup k autu. Kľúče od všetkých áut sa nachádzali vždy v dome a poškodená mala a má vždy možnosť si tieto zobrať. Nakoniec to na HP aj sama uviedla, že teraz to auto užíva bez obmedzení. Opäť tu vidno logiku poškodenej, ktorá pri aute J. používa terminológiu „moje auto“ a pri aute A. A. „spoločné auto“. Keď bola poškodená tak hrubým spôsobom obmedzovaná v prístupe k spoločnému autu, mohla spoločné auto A. A. dať dcére a keď potrebovala niekde ísť mohla ísť na „svojom“ aute, ku ktorému nevedno prečo obvinený už poškodenú neobmedzoval. Podľa verzii poškodenej sa teda obvinený z troch možností ako obmedziť poškodenú v prístupe k majetku – autu, rozhodol, že ju obmedzí iba v prístupe k Fordu Focus. Nakoniec ostalo v konaní nezodpovedané, kedy k tomuto obmedzeniu vzhľadom na úpravu času spáchania skutku malo dôjsť, resp. dochádzať.

21. O konaniach uvedených pod písm. k) a o) je právne irelevantné sa vôbec vyjadrovať. Snáď len na dokreslenie verzie poškodenej, ktorá v snahe úplne zdegradovať osobu obvineného na HP uviedla (podotýkame, že pred vyšetrovateľom túto skutočnosť neuviedla), že tento jej mal zakázať posadiť zeleninu. Okrem toho, že nevedno, kedy malo v rámci 24 ročného obdobia k tomu čiastkovému útoku dôjsť, nevieme, kde ju mala sadiť, o akú zeleninu malo ísť, či sa to stalo raz alebo viackrát, či sa zákaz sadiť zeleninu stupňoval alebo či išlo o hádku ojedinelú. Aj na základe takýchto vyjadrení sa obvinený nevie ubrániť dojmu, že poškodená, urazená, že si dovoľil podať návrh na rozvod, využila vzájomné nezhody a hádky, ktoré medzi manželmi nesporne boli a pripravila si verziu, ktorú doplnila skutkovými okolnosťami, ktoré sa objektívne nestali, majúc tým na mysli sledovanie v práci, obmedzovanie prístupu k autu, k PC, vyhánanie z domu, zákazom sadiť zeleninu.

22. Zhrnúc uvedené sme toho názoru, že prvostupňový súd nedostatočne odôvodnil napadnutý rozsudok, nevysporiadal sa všetkými relevantnými dôkazmi jednotlivo a následne vo vzájomných súvislostiach, nedostatočne zistil skutkový stav potrebný na rozhodnutie a v súvislosti so zmenou doby spáchania skutku nevykonal vo veci potrebné dokazovanie. Rozsudok teda trpí vadou nepreskúmateľnosti, je nedostatočne odôvodnený a teda nezákonný.

23. Obvinený navrhuje, aby Krajský súd v Prešove rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 14.05.2021 sp. zn. 41T/32/2020 v zmysle § 321 ods. 1 písm. a), písm. b) písm. c) Tr. poriadku zrušil a v zmysle § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol alternatívne vo veci rozhodol tak, že v zmysle § 322 ods. 3 rozhodne vo veci sám tak, že podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku obvineného oslobodí spod obžaloby Okresnej prokuratúry Prešov zo dňa 16.04.2020 sp. zn. 1Pv 199/19/7707-31.“

Obžalovaný A. B. doplnil takto podané odvolanie dodatočne ešte potvrdením o poskytnutí psychologickej podpory od 29.07.2021 do 30.08.2021 v Informačnej kancelárii pre obeť trestných činov, Ministerstva vnútra SR, odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR, z ktorého plynie, že obžalovanému bola poskytnutá psychologická podpora pre týranie obžalovaného bývalou manželkou v spoločnej domácnosti, pričom psychologička pôsobiaca v tejto kancelárii v závere uviedla, že je ochotná prísť svedčiť na súd.

Rozsudok okresného súdu napadla odvolaním aj poškodená C. B., a to vo výroku o chýbajúcom rozhodnutí o náhrade škody, ktoré odôvodnila prostredníctvom splnomocnenca tak, že s predmetným rozsudkom vo výroku o náhrade škody nesúhlasí, pretože sa okresný súd nevysporiadal s poškodenou uplatneným nárokom na náhradu škody v zmysle ustanovení Trestného poriadku, pričom poukázal na ustanovenie § 46 ods.3 Tr. poriadku, podľa ktorého poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Poškodená si nárok na náhradu škody uplatnila riadne a včas, t. j. do skončenia vyšetrovania, a to písomným podaním zo dňa 07.11.2019, z ktorého je preukázateľne jasné, z akých dôvodov a v akej výške si poškodená nárok uplatnila. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000,- eur si poškodená uplatnila z dôvodu prekonanej traumy, ako aj strachu a obavy o svoj život a zdravie. Zo strany obžalovaného voči nej dochádzalo k psychickému týraniu tým, že ju ponižoval, nadával jej, sústavnne v nej vyvolával pocit viny aj napriek tomu, že chybu urobil on. Obžalovaný na poškodenú bezdôvodne žiarlil aj v čase, keď bola na materskej dovolenke, vyvolával jej žiarlivostné scény aj pred tretími osobami, vyhadzoval ju z domu, obmedzil jej prístup k spoločným finančným prostriedkom. Konanie u poškodenej vyvolávalo strach z budúcnosti a pocit menejcennosti. Vyššie popísané konanie obžalovaného pretrvávalo po dobu 22 rokov. Uplatnený nárok na náhradu škody bol podložený znaleckým posudkom súdnej znalkyne z odboru psychológia, ktorý preukázal známky chronickej preťažnosti, prítomnosť zvýšenej tenzie, úzkosti, známk depresie, sprevádzané poruchou spánku, pocitmi zlyhania, viny, obavami z budúcnosti aj myšlienkami na samovraždu. Zo zistení znalkyne vyplynulo, že stav poškodenej spĺňa psychologické kritériá syndrómu týranej osoby. Poukázal aj na závery znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia vo vzťahu k obžalovanému. Nemajetková ujma, ktorá poškodenej vznikla, je priamym následkom konania obžalovaného, čo bolo preukázané znaleckým posudkom. S ohľadom na imateriálny charakter práv, ktoré boli porušené vo vzťahu k poškodenej uviedol, že túto nemajetkovú ujmu je možné peňažne len zmierniť, v žiadnom prípade však reparovať. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000,- eur, ktorú si poškodená uplatnila riadne a včas zďaleka neodstraňuje dlhodobé, ba až trvalé dôsledky konania obžalovaného, ktoré svojím konaním poškodenej spôsobil. Závažnosť

porušenia práv poškodenej umocňuje aj skutočnosť, že súd sa s predmetným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy vôbec nevyvsporiadal. Poškodená namieta nesprávnosť postupu okresného súdu, ktorý napriek tomu, že vznik syndrómu týranej osoby bol v rámci trestného konania jednoznačne preukázaný, súd nerozhodol o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy a dokonca poškodenú neodkázal ani na občiansko súdne konanie, čím jej bezdôvodne odoprel právo na náhradu tejto ujmy, o ktorej nie sú žiadne pochybnosti. Odopretím tohto práva na náhradu nemajetkovej ujmy súd zasiahol do práva, ktorým sa zakazuje akékoľvek mučivé a neľudské zaobchádzanie zakotvené v článku 16 ods.2 Ústavy SR. Predovšetkým však poškodenej bolo odopreté právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods.1 Ústavy. Súd jednoznačne odmietol poskytnúť právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola riadne a včas uplatnená, pričom v čase rozhodovania o vzniknutej nemajetkovej ujme preukázateľne vedel, no na základe svojej vlastnej úvahy uplatnený nárok vylúčil z adhézneho konania a nerozhodol o ňom, a poškodenú ani neodkázal na iný spôsob uplatnenia svojho nároku, napr. cestou občiansko-súdneho konania. Ďalej uviedol, že súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV.ÚS 115/03, III.ÚS 60/04). V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia. Poukázal ďalej na ustanovenie § 287 ods.1 Tr. poriadku a § 288 ods. 1 Tr. poriadku s tým, že okresný súd v rozsudku uviedol, že si poškodená uplatnila škodu vo výške 15.000,- eur. Z dôvodu, že ohľadom takéhoto nároku by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania, súd o ňom nerozhodoval. Okrem toho, že okresný súd nesprávne uviedol výšku uplatneného nároku na náhradu škody, a to 15.000,- eur, aj keď poškodená si uplatnila škodu vo výške 23.000,- eur, okresný súd postupoval v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v plnej miere opomenul zákonným spôsobom o uplatnenom nároku na náhradu škody rozhodnúť. V napadnutom rozsudku sa vôbec nenachádza výrok o náhrade škody, v ktorom by bola poškodená v zmysle zákona riadne označená, ani to, že došlo k splneniu obsahových náležitostí návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy s uvedením dôvodu, povahy a výšky nároku riadne a včas. Navrhol preto, aby krajský súd vrátil vec okresnému súdu s nariadením, aby rozhodol o chýbajúcom výroku o náhrade škody tak, že obžalovanému uloží povinnosť nahradiť poškodenej škodu vo výške 23.000,- eur.

Na základe podaných odvolaní preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohli odvolatelia podať odvolanie, teda výroky o vine, treste a náhrade škody, ako aj správnosť postupu konania, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a dospel k záveru, že odvolania obžalovaného, ako aj poškodenej, sú čiastočne dôvodné.

V posudzovanej trestnej veci vykonal súd prvého stupňa dokazovanie takmer v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. poriadku pre náležité zistenie skutkového stavu nevyhnutné. Krajský súd však považoval za potrebné dopočuť znalkyňu z odboru psychológia, ktorá vypracovala znalecký posudok u poškodenej C. B., ako aj u obžalovaného A. B., preto dokazovanie v tomto smere na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného doplnil.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tak, že obžalovaný sa nesprával ku svojej manželke riadnym spôsobom, ako to vyžaduje ustanovenie § 18 zák. č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine, ktorý stanovuje, že manželia sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Z výpovedí detí obžalovaného a sestry poškodenej naopak vyplýva, že obžalovaný nerešpektoval dôstojnosť svojej manželky a nevytváral zdravé životné prostredie, keď sa správal k nej, ako to opísali svedkovia vo svojich výpovediach, aktuálny psychický stav poškodenej nesie, podľa záverov znalkyne z odboru psychológia, známky chronickej preťaženia, je prítomná zvýšená tenzia, úzkosť a známky depresie, ktorá je sýtená poruchami spánku, pocitmi zlyhania, pocitmi viny, obavami z budúcnosti aj myšlienkami na samovraždu. U poškodenej boli zistené príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritériá syndrómu týranej osoby, mlčala, nikomu to nehovorila, riešila to prispôbením sa. U obžalovaného znalkyňa zistila, že ide o narcisitckú zaujatosť samým sebou, vysoké sebahodnotenie a sebaobraz na jednej strane a zvýšenú ostražitosť, nedôverčivosť a v dôsledku toho paranoidné žiarlivostné spracovávanie reality, chýba mu schopnosť empatie, čo má dopad na jeho interpersonálne fungovanie a negatívne ovplyvňuje najmä blízke vzťahy,

bola uňho zistená snaha javiť sa v lepšom svetle. Tieto osobnostné danosti obžalovaného sú v súlade s charakterom trestnej činnosti. Okresný súd upravil dobu páchania činu na obdobie od roku 2013, pretože z výsluchu poškodenej vyplynulo, že obžalovaný zvýšil intenzitu svojho konania práve od tohto času. Pred týmto časom jeho správanie, podľa názoru okresného súdu, nenaplnilo všetky skutkové znaky žalovaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, rovnako súd upravil čas ukončenia páchania trestného činu na 26.03.2019, teda ku dátumu výsluchu poškodenej, ako osoby podávajúcej trestné oznámenie. Po tomto dátume okresný súd nemal za preukázané, že by protiprávne konanie obžalovaného pokračovalo.

Tieto závery okresného súdu boli však jednak predčasné, keď okresný súd neodstraňoval rozpory medzi jednotlivými dôkazmi, ako aj v niektorých aspektoch hodnotil dôkazy jednostranne v neprospech obžalovaného. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní v celom rozsahu poprel, aby sa on k poškodenej, s ktorou boli manželmi (od 28.10.1995 do 31.07.2019) správal pohľadavo, aby ju ponižoval, aby ju sústavnne sledoval, aby jej robil žiarlivostné scény a aby ju nedôvodne obmedzoval v prístupe k majetku. Ani krajský súd výpovedi obžalovaného v tomto smere neuveril, keď obžalovaného z takéhoto správania usvedčuje jednak poškodená C. B., ako aj svedkyne S. B. a R. O., K. B., dcéry obžalovaného a poškodenej, ktoré uviedli, že otec sa k matke nesprával tak, ako by mal, svedkyňa R. O. uvádzala, že tie hádky boli vzájomné, raz otec obviňoval mamu, raz mama obviňovala otca, väčšinou sa tie hádky končili tak, že otec odišiel do svojej izby alebo autom z domu. Aj po rozvode manželstva žijú všetci, teda otec, mama aj dcéry v spoločnej domácnosti. Rovnako tak svedkyňa O. B., sestra poškodenej, potvrdila, že poškodená sa jej zdôverila, že ju obžalovaný obmedzoval, ponižoval, sledoval v práci, hádali sa o peniazoch, niekoľkokrát pre ňu išla domov, keď to už nevedela s obžalovaným vydržať, dcéry obžalovaného a poškodenej s nimi nechceli odísť s tým, že oni sa zamknú v izbe. Zo žiarlivostného správania sa obžalovaného k poškodenej mala poškodená stres, psychicky na tom nebola dobre. Svedkyne potvrdili, že obžalovaný sa nikdy poškodenej nevyhrážal ani so zbraňou, ktorú vlastnil, vyhrážal sa tým, že on si niečo urobí. Zo záverov znaleckého posudku z odboru psychológia pritom plynie, že obžalovaný sa snaží javiť v lepšom svetle, teda jeho výpoveď z hľadiska všeobecného je nevierohodná, naopak u poškodenej znalkyňa nezistila snahu javiť sa v lepšom svetle, alebo úmyselne priťažičť obžalovanému.

Krajský súd súhlasí so záverom okresného súdu v tom smere, že obžalovaný sa ako manžel nesprával k poškodenej v súlade s citovaným ustanovením zákona o rodine. Podstatným však ale bolo posúdiť, či toto správanie malo intenzitu vyššieho stupňa hrubosti a bezcitnosti a ťažkého príkoria, teda či išlo o týranie obžalovaného voči poškodenej.

Krajský súd zistil, že okresný súd neodstraňoval rozpory medzi záverom znaleckého posudku z odboru psychológia, pokiaľ znalkyňa konštatovala v znaleckom posudku u poškodenej príznaky, ktoré spĺňajú psychologické kritériá syndrómu týranej osoby v troch okruhoch 1./ v prežívaní prítomné známky negatívnej emotivity, pocity viny, strachu, hanby, 2./ znížená akcieschopnosť, bezmocnosť, v dôsledku čoho prakticky od začiatku manželstva žila v konfliktnom vzťahu a neriešila tento problém a napokon 3./ minimalizácia následkov konania páchatel'a: mlčala, nikomu to nehovorila, riešenie prispôbením sa. Už v prípravnom konaní svedkyňa O. B., sestra poškodenej, vypovedala, že poškodená sa o svojich problémoch v manželstve zdôverovala sestre, táto pre ňu aj viackrát prišla autom s tým, že potom ostala u nej na niekoľko dní, deti nechceli ísť s mamou s tým, že oni sa zatvoria do izieb. Na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom znalkyňa zotrvala na záveroch znaleckého posudku a uviedla, že príznaky syndrómu týranej osoby zistila hlavne, keď poškodená uvádzala, že o tom nikomu nepovedala. Tento rozpor v dôkazoch ponechal okresný súd bez povšimnutia. Znalkyňa na verejnom zasadnutí pred krajským súdom uviedla, že si nemyslí, že obžalovaný je vyslovený agresor, vo vzťahu obžalovaného a poškodenej bola dominantná žiarlivosť, z psychologického hľadiska možno jeho konanie vysvetliť aj hypotézou podvedomého strachu zo straty blízkej osoby, ako sa mu to stalo, keď mu náhle zomrela mama, čo ešte potencovalo jeho konanie. Pompéznou zaujatosťou samým sebou sa u neho spája s tendenciou racionalizovať vlastné chyby alebo zlyhania a zo svojej situácie vinil výlučne poškodenú, čím chránil integritu vlastného presvedčenia o mimoriadnej osobnej hodnote. V rámci tejto obrany má obžalovaný tendenciu prehladať práva a pocity iných. Poškodená je emočne živá a vzájomné spolužitie viedlo k tomu, že sa to nabaľovalo, urážali sa, boli to maličkosti, podstatným bola žiarlivosť a jej neriešenie.

Žalovaného trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zákona sa vo všeobecnosti dopustí ten, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania, c) nútením k žobrote alebo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo spôsobilej poškodiť jej zdravie, d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť jej zdravie, alebo e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať.

Objektom tohto trestného činu je ochrana blízkych osôb pred domácim násilím. Fyzický alebo psychický stav utrpenia je individuálnou kategóriou závislou od prahu znášanlivosti každého človeka, bude preto možné na dokazovanie objektívnej stránky trestného činu analogicky použiť judikát R XX/XXXX-I, podľa ktorého týranie je zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Nemusí ísť o sústavné alebo dlhší čas trvajúce konanie.

Na naplnenie znakov tohto trestného činu je potrebné, aby v dôsledku páchatelovho konania bolo spôsobené fyzické alebo psychické utrpenie, a to ktorýmkoľvek konaním taxatívne uvedeným v § 208 ods. 1 písm. a) až e) Tr. zákona. Po vyhodnotení jednotlivých dôkazov, ktoré na hlavnom pojednávaní vykonal okresný súd, krajský súd dospel k záveru, že prvostupňový súd síce vykonal dokazovanie takmer v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, avšak vykonané dôkazy dostatočne nevyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. poriadku, keď dôkazy hodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného. Je potrebné prisvedčiť obhajobe, že pokiaľ ide o konanie, ktorým mal obžalovaný obmedzovať poškodenú k prístupu k užívaniu majetku, z vykonaného dokazovania plynie, že išlo o vzájomné spory o užívanie spoločných vecí, teda, kto bude v ktorej izbe, kto bude užívať ktorý automobil, počítač a podobne, nemôže ísť v tomto prípade o týranie, ako to má na mysli ustanovenie § 208 Tr. zákona, ale o nezhodu o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového vlastníctva manželov podľa § 146 ods.1 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb.). Krajský súd konštatuje, že okresný súd a ani orgány činné v trestnom konaní neustálili skutkové okolnosti správne, pokiaľ ide o to, kedy a na akom mieste malo ku konaniam obžalovaného dochádzať. Podstatné v tomto prípade ale bolo ustáliť, či došlo k takej intenzite násillia v tomto prípade psychického, aby boli naplnené znaky týrania. Vychádzajúc potom aj z výpovedí dcér obžalovaného a poškodenej, ktoré uvádzali, že ich rodičia sa hádali navzájom, ako aj zo záverov znaleckých posudkov z odboru psychológie plynie, že dcéry trpeli primárne konfliktom rodičov, avšak po rozvode sa rozhodli bývať v dome s otcom, dospel potom krajský súd k záveru, že v danom prípade sa síce obžalovaný správal k poškodenej psychicky zle, avšak jeho správanie nenaplnilo z hľadiska intenzity znaky zločinu týrania blízkej osoby.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, tu krajský súd konštatuje, že poškodená C. B. (nie, ako ju okresný súd nesprávne označil ako C. B., rovnako nesprávne uvádzala aj obhajoba krstné meno poškodenej ako Marianna) ešte pred skončením vyšetrovania, a to podaním zo dňa 07.11.2019 uplatnila nárok na náhradu škody vo výške 23.000,- eur, ktoré podanie sa nachádza na čl. 166 vyšetrovacieho spisu. Na hlavnom pojednávaní dňa 10.07.2020 okresný súd pochybil, pokiaľ v rozpore s ustanovením § 256 ods. 2 Tr. poriadku nevyzval prítomnú poškodenú, aby sa vyjadrila, či navrhuje, aby sa obžalovanému uložila povinnosť na náhradu škody a v akom rozsahu. Následne okresný súd poškodenú k ňou uplatnenému nároku na náhradu škody na hlavnom pojednávaní vôbec nevyočul a nerozhodol, že by snáď poškodenú s jej nárokom na náhradu škody nepripustil na hlavné pojednávanie (§ 256 ods.3, 4 Tr. poriadku). Preto bol okresný súd povinný rozhodnúť o riadne a včas uplatnenom nároku poškodenej na náhradu škody, a to buď tak, že by jej nárok priznal podľa § 287 ods.1 Tr. poriadku alebo by ju s jej nárokom na náhradu škody odkázal v celom rozsahu alebo sčasti na civilný proces podľa § 288 ods. 1, alebo ods. 2 Tr. poriadku. Pokiaľ takto okresný súd nepostupoval, došlo k pochybeniu, ktoré potom krajský súd napravil tak, že v súlade s ustanovením § 288 ods. 3 Tr. poriadku odkázal poškodenú s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces, pretože obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

S poukazom na vyššie uvedené bolo teda potrebné napadnutý rozsudok postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku v celom rozsahu zrušiť a podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku zmeniť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný